

Prebivalstvo

1. Katera poluta je bolj poseljena , severna ali južna? Zakaj?

Bolj poseljena poluta je severna.

2. Navedi 4 območja največje gostote prebivalstva na svetu.

Južna Azija (Indija), srednja in vzhodna Evropa, vzhodna Azija (Kitajska), severnovzhodna Amerika.

3. Kako drugače imenujemo rodnost? Kaj je to? Kaj vpliva na stopnost rodnosti?

Rodnost ali **nataliteta** je število živorojenih na 1000 prebivalcev v enem letu. Dejavniki, ki povečujejo rodnost so:

- Slabša gospodarska razvitost
- Ženske so doma
- Ni razširjena uporaba zaščitnih sredstev
- Tradicija, vrednote

Dejavniki, ki zmanjšujejo rodnost so:

- V modernih mestih brezposelnost
- Vojne
- Izobrazba žensk

4. Kako se drugače imenuje smrtnost? Kaj je to? Kaj vpliva na stopnjo smrtnosti?

Smrtnost ali **mortaliteta** je število umrlih na 1000 prebivalcev na leto.

Dejavniki, ki povečujejo smrtnost so:

- Slaba higiena
- Slaba zdravstvena oskrba
- Pomankanje hrane in pitne vode
- Velik delež starega prebivalstva

Dejavniki, ki zmanjšujejo smrtnost so:

- Primerna zdravstvena oskrba
- Velik delež mladga prebivalstva

5. Katere države imajo izredno visok naravni prirastek in katere pa imajo negativnega?

Visok naravni prirastek imajo Arabija, Sirija, Afrika... Negativni naravni prirastek pa imajo Indija, Filipini, Afganistan, Rusija in Evropa.

6. Kaj je demografski prehod?

Prehod med predindustrijske družbe v postindustrijsko družbo.

7. Kaj pomenita pojma imigracija in emigracija?

Imigracija je priseljevanje iz drugih držav.

Emigracija je odseljevanje od doma.

8. Katere družbene sestave prebivalstva poznamo?

Poznamo ekonomsko, narodnostno, versko, jezikovno, izobraževalno...

Naselja

Naselja so skupine stalno ali občasno naseljenih bivališč z gručastimi ali raztresenimi skupinami hiš. Delimo jih na podeželjska (ruralna) in mestna (urbana). Bistvene razlike med njimi so v velikosti, obliki in funkciji hiš ter načinu življenja.

Podeželjska naselja

Kmečka (agrarna) prevladuje gospodarska panoga, kmetijstvo (živinoreja in poljedelstvo).

Nekmečka (neagrarna) prevladuje rudarstvo, turizem, industrija, promet.

Samotna kmetija (samnja) je dom z gospodarskim poslopjem. Najvišje ležeča je kmetija Bukovnik na 1327m.

Zaselek je naselje, ki ima do 15 hiš.

Vas je naselje z več ko 15 hiš.

- **Razložene** so predvsem v hribovitem, gričevnem svetu, okoli hiš so obdelovalne površine.
- **Strnjene** hiše so zgrajene okoli vaškega središča/jedra.
- **Dolge, obcestne** hiše so razporejene ob cesti, za njimi so obdelovalne površine.

Mestna naselja

Mesta so:

- Obsežna
- Gosto pozidana
- Veliko št. prebivalcev
- Nastajajo v zameno

Megapolisi so več sto kilometrov dolge mestne združbe brez jasnih mestnih meja.

Pomestenje (urbanizacija) je širjenje in razvoj mesta ter uveljavljanje mestnega načina na življenje.

Mestotvorne dejavnosti so tista, brez katerih mesta ne bi mogla obstajati (industrija in obrt) – trgovina, šolstvo, zdravstvo...

Mestoslužne dejavnosti so namenjene prebivalstvu za lažje življenje – promet, komunala, oskrba...

Značilna mesta: Los Angeles, La Paz, Šanghaj, Hongkong, Sydney, Budimpešta...